

Omställning – ett steg djupare

I sex parallella seminarier konkretiserades omställning med exempel och kunskap. Här är några axplock.

Vi gör målkonflikterna synliga

Elsa Anderman, verksamhetsutvecklare i Region Kronoberg, berättade om det verktyg för hållbarhetssäkring som regionen tagit fram. Verktuget används i hållbarhetsverkstäder där olika aktörer träffas, ibland är det ett befintligt nätverk som utvidgas för ändamålet och ibland är det en ny sammansättning människor som samlas. Metoden har hittills testats på stora frågor, som till exempel digitaliseringsuppdraget.

- Vad menar vi med hållbar regional utveckling? Gör vi rätt saker? Leder det till positiva effekter? Vilka aktörs- och målkonflikter finns det? Det är svåra frågor och därför såg vi behov av det här verktyget, sa Elsa Anderman.

Hållbarhetssäkringen sker i fyra steg och kan användas vid exempelvis projektplanering, framtagande av strategier och remissyttrande eller fördelning av stöd. Önskemålet är att det redan i den politiska beställningen ska finnas krav på hållbarhetssäkring så att den processen startar tidigt. Den säkerställer att insatser är relevanta utifrån den regionala utvecklingsstrategin, att de leder till ökad hållbarhet och minskad negativ hållbarhetspåverkan samtidigt som den synliggör mål- och intressekonflikter.

- Verktuget synliggör, men kan inte lösa konflikterna, sa Elsa Anderberg.
- Men metoden med hållbarhetsverkstäder skapar delaktighet och det i sig är positivt för att lösa upp knutar.
- Man får syn på sådant som inte varit tydligt tidigare, det kan till exempel vara att planeringen av kollektivtrafik har stor effekt på folkhälsa. Man ser hur saker hänger ihop. Den helhetssynen kan motivera samverkan.

Läs mer: <http://www.regionkronoberg.se/gronakronoberg/arbetsmetod/hallbarhetssakring/>

Vem styr dina köp?

Suget att köpa, känslan av att verkligen behöva en viss vara, trösten vid kassan – vi vet att överkonsumtion inte är hållbart men vi blundar och köper ändå. Vad är det som driver på och vad skulle kunna bromsa?

I det privata livet består systemfelet av att både konsumtion och produktion styr åt fel håll – mot ohållbar konsumtion. Cecilia Solér forskar om hur konsumtionskultur och marknadsföring påverkar konsumtionsmönster och konkretiserade hur de privata valen och samhällets styrmedel fungerar. Vilka drivkrafter hos individen är styrande i det här systemet?

- Hur många av er köpte det klädesplagg ni har på er för att det var slut på den sortens plagg i garderoben?

Cecilia Solér menar att konsumtion är en viktig del av vår identitet och sociala normer. Den är existentiell, inte funktionell.

- Det gör att vi aldrig tröttnar på att köpa nya saker så länge vi har råd. Vi blir aldrig nöjda.

Att allt som produceras måste konsumeras ingår i konsumtionskulturen och företagen styr våra val.

- Konsumtionsvalen styrs av vilka produkter som lanseras, vilket pris de har och hur de marknadsförs, sa Cecilia Solér.

Politik och systembeslut är viktiga styrmedel eftersom de påverkar konsumenter och sätter gränser för företag.

- Vi behöver bland mycket annat reglera och begränsa reklam för klimatintensiva produkter, och överväga skatteväxling som gör klimatsmarta produkter billigare, sa Cecilia Solér.

Varför går omställningen så långsamt?

Varför gör vi fel när vi vet vad som är rätt? Korrekt information räcker uppenbarligen inte. Många andra faktorer påverkar vårt beteende: socialt tryck, känslor, marknadsföring, ekonomi.

- Den som går i försvar är inte mottaglig för information. Ambivalenta och skeptiska människor nås inte med fakta och rationella argument, det är för tidigt i deras process, sa Kali Andersson, Klimatpsykologerna.

Nycklar för att öka motivationen att ta till sig information och ändra beteende finns i sammanhanget och känslan av att utforska tillsammans med andra i ett öppet och välvilligt klimat. Att själv kunna påverka om och vad man vill förändra, och att få göra det enligt sina egna värderingar.